

หลักสูตรการเลี้ยงปลาตกอยู่ในบ่อพลาสติก จำนวน 60 ชั่วโมง กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม

ความเป็นมา

การจัดการศึกษาอาชีพในปัจจุบันมีความสำคัญมาก เพราะจะเป็นการพัฒนาประชากรของประเทศ ให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพ เป็นการแก้ปัญหาการว่างงานและส่งเสริมความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจชุมชน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดยุทธศาสตร์ 2555 ภายใต้กรอบเวลา 2 ปี ที่จะพัฒนา 5 ศักยภาพของพื้นที่ใน 5 กลุ่มอาชีพใหม่ ให้สามารถแข่งขันได้ใน 5 ภูมิภาคหลักของโลก “รู้เขา รู้เรา เทำทัน เพื่อแข่งขันได้ในเวทีโลก” ตลอดจนกำหนดภารกิจที่จะยกระดับการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถให้ประชาชนได้มีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ ที่มั่นคง โดยเน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่างๆ มุ่งพัฒนาคนไทยให้ได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำอย่างมีคุณภาพ ทั้งถึงและเท่าเทียมกัน ประชาชนมีรายได้มั่นคง มั่งคั่ง และมั่นคงอย่างยั่งยืน มีความสามารถเชิงการแข่งขันทั้งในระดับภูมิภาคอาเซียนและระดับสากล ซึ่งจะเป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิตในรูปแบบใหม่ที่สร้างความมั่นคงให้แก่ประชาชนและประเทศชาติ.

สภาพสังคมปัจจุบันมนุษย์เราได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ เช่นด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก ประชากรมนุษย์เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แต่ทรัพยากรธรรมชาติถูกใช้ไปอย่างรวดเร็ว และไม่เพียงพอกับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นทุกมุมโลก มนุษย์จึงประสบปัญหาต่างๆ ตามมามากมาย โดยเฉพาะด้านการดำรงชีพและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน นอกจากจะมีการประกอบอาชีพเพื่อเป็นการเลี้ยงตัวเองและครอบครัวแล้ว ยังมีสิ่งที่ดีถือว่าเป็นภาระหนักคืออาหารเพื่อบริโภคประจำวัน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่มนุษย์เราจะต้องสร้างขึ้นหรือหาทดแทนโดยวิธีการต่างๆ เพื่อการอยู่รอด

อาชีพการเลี้ยงปลาเป็นอาชีพหนึ่งที่จะเป็นทางเลือกในการสร้างรายได้โดยใช้พื้นที่ว่างในครัวเรือนมาทำการขุดบ่อเลี้ยงปลา และการเลี้ยงปลาที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ

หลักการของหลักสูตร

การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาอาชีพเพื่อการมีงานทำ กำหนดหลักการไว้ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรที่เน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่างๆ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละประเทศ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่และศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่

2. มุ่งพัฒนาคนไทยให้ได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำอย่างมีคุณภาพทั่วถึง และเท่าเทียมกัน สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง และเป็นบุคคลที่มีวินัยเปี่ยมไปด้วยคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม
3. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย
4. เน้นการฝึกปฏิบัติจริงเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปประกอบอาชีพ ให้เกิดรายได้ที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนในอาชีพส่งเสริมให้มีการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เข้าสู่หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน

จุดหมาย

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะ ในการเลี้ยงปลาตกอยู่ในบ่อพลาสติกเป็นอาชีพได้ อย่างมีคุณธรรม

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายคือประชาชนกลุ่มเป้าหมายนอกระบบโรงเรียน

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
2. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา จำนวน 60 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

1. ช่องทางการประกอบอาชีพการเลี้ยงปลาตกอยู่ในบ่อพลาสติก
  - 1.1 ความสำคัญของการประกอบอาชีพการเลี้ยงปลาตกอยู่ในบ่อพลาสติก
  - 1.2 ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการเลี้ยงปลาตกอยู่ในบ่อพลาสติก
    - 1.2.1 ความต้องการของตลาด
    - 1.2.2 การใช้แรงงาน
    - 1.2.3 การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์
    - 1.2.4 การเลือกทำเลที่ตั้ง
  - 1.3 แหล่งเรียนรู้
  - 1.4 ทิศทางการประกอบอาชีพ
2. ทักษะการประกอบอาชีพการเลี้ยงปลาตกอยู่ในบ่อพลาสติก
  - 2.1 ขั้นตอนเตรียมการประกอบอาชีพการเลี้ยงปลาตกอยู่ในบ่อพลาสติก
    - 2.1.1 สถานที่ / พื้นที่ / บ่อเลี้ยงปลาตกอยู่
    - 2.1.2 การคัดเลือกพันธุ์ปลา

- 2.1.3 การทำ/จัดหาอาหารปลา
- 2.1.4 ความรู้ที่เกี่ยวข้องในการประกอบอาชีพการเลี้ยงปลาตกอยู่ในบ่อพลาสติก
- 2.2 ชั้นเลี้ยงปลาตกอยู่ในบ่อพลาสติกได้
- 2.3 ชั้นการดูแลรักษาปลาตกอยู่ในบ่อพลาสติกเพื่อจำหน่ายหรือบริโภค
3. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการเลี้ยงปลาตกอยู่ในบ่อพลาสติก
  - 3.1 การบริหารจัดการเลี้ยงปลาตกอยู่ในบ่อพลาสติก
    - 3.1.1 การจัดการควบคุมคุณภาพในการเลี้ยงปลาตกอยู่ในบ่อพลาสติก
    - 3.1.2 การลดต้นทุนในการเลี้ยงปลาตกอยู่ในบ่อพลาสติก
    - 3.1.3 การวางแผนการผลิต
  - 3.2 การจัดการตลาดในการเลี้ยงปลาตกอยู่
    - 3.2.1 การทำฐานข้อมูลลูกค้า
    - 3.2.2 การจำหน่ายปลาตกอยู่ไปสู่ผู้บริโภค
    - 3.2.3 การวางแผนการตลาด
  - 3.3 การจัดการความเสี่ยง
    - 3.3.1 การวิเคราะห์และควบคุมความเสี่ยง
      - 1) ระยะเวลาที่เลี้ยงกับการจำหน่าย
      - 2) ขนาดของปลาตกอยู่กับความต้องการของตลาด
      - 3) ราคาขาย
      - 4) คู่แข่งขัน
    - 3.3.2 การวางแผนการจัดการความเสี่ยง
  - 3.4 การวางแผนการดำเนินงาน
4. โครงการประกอบอาชีพการเลี้ยงปลาตกอยู่ในบ่อพลาสติก
  - 4.1 ความสำคัญของโครงการอาชีพการเลี้ยงปลาตกอยู่ในบ่อพลาสติก
  - 4.2 ประโยชน์ของโครงการอาชีพการเลี้ยงปลาตกอยู่ในบ่อพลาสติก
  - 4.3 องค์ประกอบของโครงการอาชีพการเลี้ยงปลาตกอยู่ในบ่อพลาสติก
  - 4.4 การเขียนโครงการเลี้ยงปลาตกอยู่ในบ่อพลาสติก
  - 4.5 การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการเลี้ยงปลาตกอยู่ในบ่อพลาสติกใน

บ่อพลาสติก

การจัดกระบวนการเรียนรู้

- ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร / ภูมิปัญญา
- การศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้

- แลกเปลี่ยนเรียนรู้
- ฝึกปฏิบัติจริง

สื่อการเรียนรู้

ในการจัดการเรียนรู้ ใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อบุคคล ภูมิปัญญา แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น

การวัดและประเมินผล

1. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
2. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้

และจบหลักสูตร

การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
3. มีผลงานที่มีคุณภาพ

เอกสารหลักฐานการศึกษา

1. หลักฐานการประเมินผล
2. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร
3. วุฒิบัตร ออกโดยสถานศึกษา

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในสาระการประกอบอาชีพวิชาเลือกที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรการเลี้ยงปลาตกอยู่ในบ่อพลาสติก

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1. ช่องทางการประกอบอาชีพ การเลี้ยงปลาตกอยู่ในบ่อพลาสติก	<p>1.1 บอกความสำคัญของการประกอบอาชีพการเลี้ยงปลาตกอยู่ในบ่อพลาสติกได้</p> <p>1.2 บอกความเป็นไปได้ในอาชีพการเลี้ยงปลาตกอยู่ ได้แก่ การลงทุน ดูแลรักษาทุน และตรวจสอบได้</p> <p>1.3 บอกและหาแหล่งเรียนรู้ได้</p> <p>1.4 บอกทิศทางการประกอบอาชีพเลี้ยงปลาตกได้</p>	<p>1.1 ความสำคัญของการประกอบอาชีพการเลี้ยงปลาตกอยู่ในบ่อพลาสติก</p> <p>1.2 ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการเลี้ยงปลาตกอยู่</p> <p>1.2.1 ความต้องการของตลาด</p> <p>1.2.2 การใช้แรงงาน</p> <p>1.2.3 การจัดหาวัสดุอุปกรณ์</p> <p>1.2.4 การเลือกทำเลที่ตั้ง</p> <p>1.3 แหล่งเรียนรู้</p> <p>1.4 ทิศทางการประกอบอาชีพเลี้ยงปลาตก</p>	<p>1.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สถานประกอบการ สื่อของจริง สื่อบุคคลในชุมชน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และใช้ในการประกอบอาชีพที่มีความเป็นไปได้ในชุมชน</p> <p>1.2 วิเคราะห์อาชีพที่จะสามารถเลือกประกอบอาชีพได้ในชุมชนจากข้อมูลต่างๆ</p> <p>1.3 ศึกษาดูงานในสถานประกอบการ แหล่งเรียนรู้ต่างๆ ในอาชีพที่ตัดสินใจเลือก</p> <p>1.4 ครู ผู้สอน และผู้รู้ ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับทิศทางการประกอบอาชีพ การเลี้ยงปลาตกอยู่ในบ่อพลาสติก ในรูปแบบที่เหมาะสมกับตนเอง เช่น ลูกจ้างเจ้าของกิจการ ร่วมทุน พ่อค้าคนกลาง แปรรูปผลิตภัณฑ์ ฯลฯ โดยคำนึงถึงความเสียหายจากภัยธรรมชาติ ความคุ้มค่า และความต้องการของตลาด</p>	1	-
				1	-
				-	5
				1	-

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
2. ทักษะการประกอบอาชีพ การเลี้ยงปลาตกอยู่ในบ่อ พลาสติก	2.1 เตรียมการประกอบอาชีพการ เลี้ยงปลาตกอยู่ในบ่อพลาสติก ได้แก่ สถานที่/พื้นที่ คัดเลือกพันธุ์ปลา การ ทำหรือจัดหาอาหารปลา และความรู้ที่ เกี่ยวข้องได้ 2.2 สามารถเลี้ยงปลาตกอยู่ในบ่อ พลาสติกได้ 2.3 สามารถดูแลรักษาปลาตกอยู่ในบ่อ พลาสติกเพื่อปรับโรค และจำหน่ายได้	2.1 ชั้นเตรียมการประกอบอาชีพการ เลี้ยงปลาตกอยู่ในบ่อพลาสติก 2.1.1 สถานที่ / พื้นที่ / บ่อเลี้ยง ปลาตกอยู่ 2.1.2 การคัดเลือกพันธุ์ปลา 2.1.3 การทำ/จัดหาอาหารปลา 2.1.4 ความรู้ที่เกี่ยวข้องในการ ประกอบอาชีพการเลี้ยงปลาตกอยู่ในบ่อ พลาสติก 2.2 ชั้นเลี้ยงปลาตกอยู่ในบ่อพลาสติก ได้ 2.3 ชั้นการดูแลรักษาปลาตกอยู่ในบ่อ พลาสติกเพื่อปรับโรคและจำหน่าย	2.1 จัดให้ผู้เรียนศึกษาเอกสารเกี่ยวกับ การเลี้ยงปลาตกอยู่ในบ่อพลาสติก 2.2 อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 2.3 จัดผู้เรียนไปศึกษาดูงานในแหล่งเรียน รู้ชุมชน พร้อมจดบันทึก 2.4 จัดทำแผนการฝึกทักษะการประกอบ อาชีพการเลี้ยงปลาตกอยู่ในบ่อพลาสติก 2.5 จัดบันทึกผลการเรียนรู้ 2.6 ดำเนินการวัดและประเมินผลตามที่ หลักสูตรกำหนด	1	-
3. การบริหารจัดการในการ ประกอบอาชีพการเลี้ยงปลา ตกอยู่ในบ่อพลาสติก	3.1 สามารถบริหารจัดการเลี้ยงปลาดุก อยู่นบ่อพลาสติกได้ - ควบคุมคุณภาพ - ลดต้นทุน 3.2 สามารถจัดการตลาดในการเลี้ยง ปลาตกอยู่ได้ - ทำฐานข้อมูล - จำหน่ายปลาตกอยู่ไปสู่ผู้บริโภค 3.3 สามารถจัดการความเสี่ยงได้	3.1 การบริหารจัดการเลี้ยงปลาดุกอยู่ อยู่นบ่อพลาสติก 3.1.1 การจัดการควบคุมคุณภาพ ในการเลี้ยงปลาดุกอยู่นบ่อพลาสติก 3.1.2 การลดต้นทุนในการเลี้ยง ปลาตกอยู่นบ่อพลาสติก 3.2 การจัดการตลาดในการเลี้ยงปลา ตกอยู่ 3.2.1 การทำฐานข้อมูลลูกค้า	3.1 การบริหารจัดการการผลิต จัดให้ผู้ เรียน 3.1.1 สำรองและศึกษาแหล่งวัสดุ อุปกรณ์ และการใช้ประโยชน์ของแหล่ง ทรัพยากรธรรมชาติ และทุนต่างๆ 3.1.2 การกำหนดและการควบคุม คุณภาพผลผลิตที่ต้องการ 3.1.3 ศึกษาการตลาดต้นทุนการผลิต แต่คุณภาพคงเดิม	2	-
				1	-
				1	-
				3	2

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
3.4 สามารถวางแผนการดำเนินงานแบบ ตารางการปฏิบัติงาน (Gantt Chart) ได้	3.2.2 การจำหน่ายปลาตกอยู่ไปสู่ผู้บริโภค 3.3 การจัดการความเสี่ยง 3.3.1 การวิเคราะห์ศักยภาพในการเลี้ยงปลาตกอยู่ 1) ระยะเวลาที่เลี้ยงกับการจำหน่าย 2) ขนาดของปลาตกอยู่กับความต้องการของตลาด 3) ราคาขาย 4) คู่แข่งขัน 3.3.2 การวางแผนการจัดการความเสี่ยง 3.4 การวางแผนการค้าเงินงานแบบ ตารางการปฏิบัติงาน (Gantt Chart)	3.1.4 ศึกษา วิเคราะห์ ปัจจัยความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้น และมีแนวทางในการจัดการความเสี่ยง 3.2 การบริหารจัดการการตลาด จัดให้ผู้เรียนศึกษา 3.2.1 ข้อมูลการตลาด และวิเคราะห์ความต้องการของตลาด 3.2.2 กำหนดทิศทาง เป้าหมายและแผนการจัดการตลาดที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงปลาตกอยู่ในบ่อพลาสติก 3.2.3 ดำเนินการตามกระบวนการจัดการตลาด เช่น การคิดต้นทุนการผลิต การกำหนดราคาขาย การส่งเสริมการขาย จำหน่ายสินค้า ฯลฯ 3.3 การจัดการความเสี่ยง จัดให้ผู้เรียนศึกษา 3.3.1 ให้ผู้เรียนศึกษาเอกสารเรื่อง การจัดการความเสี่ยง 3.3.2 มีกิจกรรมการจัดการ ความเสี่ยง พร้อมการวางแผนการจัดการ ความเสี่ยง	2	4	3

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
4. โครงการประกอบอาชีพ การเสี่ยงปลาตกอยู่ในบ่อปลาสดิก	<ol style="list-style-type: none"> 1. บอกความสำคัญของโครงการอาชีพ การเสี่ยงปลาตกอยู่ในบ่อปลาสดิกได้ 2. บอกประโยชน์ของโครงการอาชีพ การเสี่ยงปลาตกอยู่ในบ่อปลาสดิกได้ 3. บอกองค์ประกอบของโครงการอาชีพ การเสี่ยงปลาตกอยู่ในบ่อปลาสดิกได้ 4. อธิบายความหมายขององค์ประกอบของโครงการอาชีพการเสี่ยงปลาตกอยู่ในบ่อปลาสดิกได้ 5. อธิบายลักษณะการเขียนที่ดีขององค์ประกอบของโครงการอาชีพการเสี่ยงปลาตกอยู่ในบ่อปลาสดิกได้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความสำคัญของโครงการอาชีพการเสี่ยงปลาตกอยู่ในบ่อปลาสดิก 2. ประโยชน์ของโครงการอาชีพการเสี่ยงปลาตกอยู่ในบ่อปลาสดิก 3. องค์ประกอบของโครงการอาชีพการเสี่ยงปลาตกอยู่ในบ่อปลาสดิก 4. การเขียนโครงการอาชีพ 5. การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ 	<p>3.4 การวางแผนการดำเนินงาน</p> <p>3.4.1 ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องการวางแผนการดำเนินงานแบบตารางการปฏิบัติงาน (Gantt Chart)</p> <p>3.4.2 ฝึกปฏิบัติการทำแผนการประกอบอาชีพการเสี่ยงปลาตกอยู่ในบ่อปลาสดิกตามแบบตารางการปฏิบัติงาน (Gantt Chart)</p>	1/2	-
				1/2	-
				1	-
				1	6
				-	3

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
	<p>6. เขียนโครงการในแต่ละองค์ประกอบให้เหมาะสมและถูกต้องได้</p> <p>7. ตรวจสอบความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพการเลี้ยงปลาตุ๋นบ่อปลาสดได้</p>		<p>3. จัดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ การเขียนโครงการอาชีพ</p> <p>4. กำหนดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ</p> <p>5. จัดให้ผู้เรียนปรับปรุงโครงการอาชีพ ให้ความเหมาะสมและถูกต้อง</p> <p>6. กำหนดให้ผู้เรียนเขียนโครงการอาชีพของตนเอง เพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานอาชีพ และใช้ในการดำเนินการประกอบอาชีพต่อไป</p>		